5.Жерновнікова Я. В., Алексєєва І. А., Алексєнко Я. В. Використання електронних таблиць Microsoft Excel для обробки статистичних даних в галузі фізичного виховання. *Фізична культура, спорт і здоров'я : стан, проблеми та перспективи* : матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 6 груд. 2023 р / ХДАФК. Харків, 2023. С. 178–179.

6.Корда М. М., Кашуба М. О. Основи медичної статистики та проведення комп'ютерного статистичного аналізу даних статистичними програмами : навч.-метод. посіб. Ч. 2. Кореляція та регресія. Тернопіль : ТНМУ, 2022. 212 с.

7.Філатова Г. Є., Толстанов О. К. Застосування математичної статистики в медичних і медико-біологічних наукових дослідженнях. *Клінічна генетика і перинатальна діагностика*. 2013. № 1(2). С. 153–157.

8.Skowronek R., Zawora J., Kwiatkowski K., Skalski K. Application of statistical analysis and functional assessment tests in patients after trochanteric fractures treated surgically in an individual rehabilitation programme. *Acta Mechanica et Automatica*, 15(3), 2021. P. 132–142.

References

1.Ashanin, V. S., Zhernovnikova, Ya. V., & Piatysotska S. S. (2024). Kompiuterna obrobka danykh eksperymentalnykh doslidzhen : navch. posib. Kharkiv : KhDAFK, 116.

2.Ashanin, V. S., & Piatysotska, S. S. (2023). Naukovo-metodychni zasady vyvchennia metodiv matematyko-statystychnoho analizu danykh u zakladakh vyshchoi osvity fizkulturno-sportyvnoho profiliu. *Fizychna kultura, sport i zdorovia*, 171–172.

3.Horbachyk, A. P., & Salnikova S. A. (2008). Analiz danykh sotsiolohichnykh doslidzhen zasobamy SPSS: navch. posib. Lutsk: RVV «Vezha» Volyn, nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 64.

4.Husak, O. M., & Husak V. V. (2022). Suchasni informatsiini tekhnolohii ta medychna statystyka : navch.- metod. posib. Chernivtsi : Chernivets. nats. un-t im. Yu. Fedkovycha, 160.

5.Zhernovnikova, Ya. V., Aleksieieva, I. A., & Aleksienko Ya. V. (2023). Vykorystannia elektronnykh tablyts Microsoft Excel dlia obrobky statystychnykh danykh v haluzi fizychnoho vykhovannia. *Fizychna kultura, sport i zdorovia : stan, problemy ta perspektyvy*, 178–179.

6.Korda, M. M., & Kashuba, M. O. (2022). Osnovy medychnoi statystyky ta provedennia kompiuternoho statystychnoho analizu danykh statystychnymy prohramamy : navch.-metod. posib. Ch. 2. Koreliatsiia ta rehresiia. Ternopil : TNMU, 212.

7.Filatova, H. Ye., & Tolstanov O. K. (2013). Zastosuvannia matematychnoi statystyky v medychnykh i medyko-biolohichnykh naukovykh doslidzhenniakh. *Klinichna henetyka i perynatalna diahnostyka*, 1(2), 153–157.

8.Skowronek, R., Zawora, J., Kwiatkowski, K., & Skalski, K. (2021). Application of statistical analysis and functional assessment tests in patients after trochanteric fractures treated surgically in an individual rehabilitation programme. *Acta Mechanica et Automatica*, 15(3), 132–142.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.08(195).14
УДК 373.5:796.011.1:355.58

Ільченко В.П.
ORCID 0009-0002-8215-198X
аспірант кафедри фізичної культури та базової військової підготовки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка;
Грибан Г.П.
ORCID 0000-0002-9049-1485
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичної культури та базової військової підготовки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ УЧНІВ СТАРШОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В статті розкрито аспекти формування мотивації учнів старших класів до захисту України засобами фізичної культури. Формування мотивації до занять фізичною культурою має стати фундаментом підготовки учнівської молоді до життєздатності. Мета статті – дослідити ефективність формування мотивації до захисту України засобами фізичного виховання учнів старших класів на успішність їх навчання з фізичної культури. Доведено, про необхідність суспільства у самодостатній особистості, яка здатна розуміти свою роль у діяльності держави та бути патріотично, фізично й морально готовою для її захисту. Встановлено, що рівень мотивації учнів суттєво впливає на якість знань, умінь та навичок з фізичної культури, що позитивно впливає на динаміку успішності учнів упродовж навчального року.

Ключові слова: *мотивація, фізичне виховання, фізична підготовленість, учні старшого віку, захист України.*

Ilchenko Viacheslav, Griban Gryhoriy. Formation of motivation to defend Ukraine among senior students through physical education. *The article reveals aspects of forming motivation among senior students through physical education to defend Ukraine. Formation of motivation to engage in physical education should become the foundation for preparing young students for vitality. The purpose of the article is to investigate the effectiveness of forming motivation to defend Ukraine through physical education of senior school students on the success of their studies in physical culture. It is proved that society needs a self-sufficient individual who is able to understand his role in the activities of the state and be patriotically, physically and morally ready to defend it. A high level of motivation was shown by students who are deeply aware of the value of*

physical education classes, have a constant need for physical activity, are aimed at physical improvement, have a goal and desire to achieve it. Students in grades 10–11 with a high level of motivation during the school year significantly improved their performance by 9.2 and 9.8 points (P < 0.01). Students with a low level of motivation do not progress in their development and physical fitness, as indicated by their low dynamics of success, the corresponding increase is 3.2 and 2.2 points per academic year (P >0.05). It has been established that the level of motivation of students significantly affects the quality of knowledge, skills and abilities in physical education, which positively affects the dynamics of students' success during the academic year. Improving the physical education of older students in secondary education institutions is also important for preparing students for service in the Armed Forces of Ukraine and protecting the sovereignty of the state. Motivation for physical education lessons is a complex of student motives, which is focused on achieving a high level of physical fitness and working capacity of the student.

Keywords: *motivation, physical education, physical fitness, senior students, defense of Ukraine.*

Постановка проблеми. Курс України на євроатлантичну інтеграцію та реформування Збройних сил України до стандартів країн НАТО, воєнний стан в державі, виклики щодо збереження цілісності й суверенітету України, призвели до консолідації громадян та зумовили запит суспільства на підвищення ефективності військово-патріотичного виховання молоді в закладах загальної середньої освіти з метою виховання громадянина-патріота, захисника держави [2, с. 65]. Все це піднімає вимоги до стану здоров'я, фізичної підготовленості та рухової активності учнів старшого віку та системи освіти, яка в даний час не справляться із підготовкою фізично здорового покоління учнівської молоді. Тому перегляд теоретичних і практичних аспектів формування мотивації учнів до занять фізичною культурою наразі є актуальним.

Аналіз літературних джерел. Російська агресія проти України показала, що забезпечення національного суверенітету і територіальної цілісності України потребує докорінної реформи вітчизняної освітньої системи, удосконалення виховання молоді, спрямування її на становлення свідомих громадян і патріотів, готових стати на захист своєї держави. Наразі проблема патріотичного виховання та готовності здобувачів закладів освіти стати на захист держави набуває дедалі більшої актуальності. Назріла нагальна необхідність суспільства у самодостатній особистості, яка здатна розуміти свою роль у діяльності держави та бути патріотично, фізично й морально готовою для її захисту [2, с. 65].

В даний час розвиток освіти характеризується активним пошуком та впровадженням інноваційних підходів до організації навчально-виховного процесу, спрямованих на підвищення ефективності навчання та формування стійкої позитивної мотивації учнів [6, с. 5]. У фізичній культурі ця тенденція є особливо актуальною, оскільки традиційні методи часто не спроможні повною мірою задовольнити потреби та інтереси сучасних учнів, що призводить до зниження їхньої залученості та мотивації до рухової активності. Традиційні підходи до фізичної культури учнів часто зосереджуються на нормативних вимогах, формальних оцінках та змагальній діяльності, що може призводити до зниження інтересу та формування негативного ставлення до фізичної культури у значної частини учнів [4, с. 83]. На противагу цьому, сучасні методи акцентують увагу на особистісному розвитку, задоволенні від процесу, формуванні внутрішньої мотивації та врахуванні індивідуальних потреб і вподобань молоді [1, 5].

Важливим інноваційним підходом до підвищення рівня мотивації учнів є персоналізація навчального процесу. Традиційні підходи до фізичного виховання часто пропонують стандартизовані програми та вимоги в яких зазвичай не враховуються індивідуальні особливості учня, що може призводити до зниження інтересу та мотивації у значної частини учнів, які мають різні фізичні можливості, вподобання та цілі. Персоналізація навчального процесу з фізичної культури передбачає відхід від стандартизованих моделей та створення гнучких, адаптивних програм, що враховують індивідуальні особливості кожного учня [3, с. 81].

Основними аспектами персоналізації навчального процесу у фізичній культурі є аналіз фізичного стану, рівня підготовленості, інтересів, мотивації та особистих цілей кожного учня на початковому етапі. Це може включати тестування фізичних якостей, анкетування щодо вподобань до видів рухової активності, визначення рівня мотивації та обговорення особистих цілей у фізичній культурі та здоров'ї. Важливим елементом є можливість вибору видів фізичної активності, рівня інтенсивності та складності вправ, а також форм занять (індивідуальні, групові, командні) [10, с. 16]. Врахування індивідуальних інтересів сприяє підвищенню рівня задоволення від процесу та формування внутрішньої мотивації. На основі діагностики та індивідуальних потреб розробляються або адаптуються навчальні програми та конкретні завдання. Це може включати корегування обсягу та інтенсивності навантажень, підбір вправ, що відповідають рівню фізичної підготовленості, а також модифікацію правил ігор та змагань для забезпечення можливості успіху для кожного учня [8, с. 78].

Персоналізований підхід враховує індивідуальний темп освоєння рухових навичок та розвитку фізичних якостей. Учні повинні мати можливість рухатися у власному темпі, отримуючи необхідну підтримку та додаткові завдання за потреби. Це дозволяє уникнути відчуття відставання або нудьги через недостатню складність завдань. Зворотний зв'язок має бути своєчасним, конкретним та орієнтованим на прогрес кожного учня. Оцінювання повинно враховувати не лише досягнуті результати, але й зусилля, наполегливість та особистий прогрес. Акцент на особистих досягненнях та позитивних змінах сприяє підтримці мотивації та впевненості у власних силах [7, с. 81].

Впровадження персоналізації навчального процесу у фізичній культурі вимагає від вчителів розуміння індивідуальних особливостей учнів, володіння сучасними методами діагностики та адаптації навчальних програм, а також готовності до гнучкого та творчого підходу до організації занять. Проте, впровадження цього підходу є важливим кроком до формування в учнів стійкої мотивації до здорового та активного способу життя [11, с. 16].

Аналіз літературних джерел свідчить, що вчені шукають різні шляхи формування мотивації до занять фізичною культурою, яка має стати фундаментом підготовки молоді до захисту України.

Мета статті – дослідити ефективність формування мотивації до захисту України засобами фізичного виховання учнів старших класів на успішність їх навчання з фізичної культури.

Концепція дослідження полягає у розкритті особливостей формування мотивації учнів старших класів до захисту України в процесі занять фізичною культурою. У досліджені використані такі наукові методи: аналіз літературних джерел, анкетне опитування, педагогічні спостереження та бесіди з вчителями та учнями, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Дослідження проведені на базі ліцею № 3 м. Ірпіня з вересня 2024 року до травня 2025 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основними завданнями фізичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти України є підвищення функціональних можливостей організму учнів засобами фізичної культури; покращення розумової і фізичної працездатності; формування свідомої потреби у систематичних заняттях фізичними вправами, фізичне самовдосконалення; отримання учнями необхідних знань, умінь та навичок у сфері фізичної культури з метою профілактики захворювань; виховання особистої гігієни та загартовування організму; формування ключових компетентностей [9, с. 314].

Нами встановлено, що мотивація учнів суттєво впливає на успішність навчальної діяльності з фізичної культури. Оцінювання мотивації учнів старших класів до уроків фізичної культури здійснювалося анкетуванням та експертною оцінкою викладача, що дозволило виділити високий, середній і низький рівні мотивації в учнів. *Високий рівень* мотивації показали учні, які глибоко усвідомлюють цінність занять фізичною культурою, мають постійну потребу в фізичній активності, спрямовані на фізичне вдосконалення, мають мету і бажання її досягнення. Для учнів із *середнім рівнем* мотивації характерне відчуття обов'язку, інтересів, потреб до занять фізичною культурою, проте ставлення до навчальних занять є гіршим, ніж у попередній групі. Учні з *низьким рівнем* мотивації усвідомлюють важливість уроків фізичної культури, але пропускають заняття, відмовляються від фізичних навантажень, мають низьку активність, не цікавляться своїм вдосконаленням.

Формування мотивації в учнів 10 – 11 класів під час уроків фізичної культури до захисту України суттєво покращує їх ставлення до навчального процесу, розвиває у них бажання до власного фізичного вдосконалення та покращення успішності з фізичної культури (табл. 1). Учні 10–11 класів з високим рівнем мотивації впродовж навчального року суттєво покращили успішність на 9,2 та 9,8 балів ($P < 0,01$). Покращення успішності достовірно відбулося і в учнів обох груп з середнім рівнем мотивації на 5,5 і 6,1 балів ($P < 0,05$). У той же час учні з низьким рівнем мотивації не прогресують у своєму розвитку і фізичній підготовленості на що вказує їх низька динаміка успішності, відповідний приріст становить 3,2 і 2,2 бали за навчальний рік ($P > 0,05$). В поведінці учнів чітко проявляються дві функціонально взаємопов'язані сторони: спонукальна і регуляційна. Спонукання забезпечувала активізацію і спрямованість поведінки на кінцевий результат, а регуляційна контролює досягнення цілі від початку і до кінця в навчальному процесі. Регуляцію поведінки забезпечують відчуття, сприйняття, уява, увага, пам'ять, мислення, здібності, темперамент, характер, емоції. Спонукання пов'язане з рівнем мотивації (потреби, інтереси, цілі, прагнення, спонукання тощо).

Таблиця 1

Динаміка успішності учнів старших класів з різним рівнем мотивації до уроків фізичної культури упродовж навчального року (бали)

Класи	**Рівень мотивації**	**На початку навч. року**	**В кінці навч. року**	**Приріст**	**Різниця достовірності**	
		X±σ	**X±σ**	**ΔX**	**t**	**P**
10 клас (n = 34)	Високий	75,6 ± 7,14	84,8 ± 7,42	9,2	2,84	<0,01
	Середній	73,8 ± 7,36	79,3 ± 7,21	5,5	2,15	<0,05
	Низький	70,2 ± 7,17	73,4 ± 7,35	3,2	1,96	>0,05
11 клас (n = 37)	Високий	76,9 ± 7,63	86,7 ± 7,84	9,8	2,97	<0,01
	Середній	74,5 ± 7,76	80,6 ± 7,57	6,1	2,28	<005
	Низький	71,3 ± 7,42	73,5 ± 7,83	2,2	1,77	>0,05

Мотивація учнів старших класів закладів загальної середньої освіти до занять фізичною культурою є важливим компонентом підготовки молоді до служби в Збройних силах України та захисту держави. Мотивація розкриває внутрішнє бажання та інтерес учня до фізичної культури, його ставлення до навчального процесу, власного фізичного вдосконалення, потребу у постійній фізичній активності. За наявності високого рівня мотивації, інтересу і позитивного ставлення до уроків фізичної культури учнів та змістовного навчального процесу, спрямованого на формування фізичної підготовленості, необхідної для виконання військового обов'язку в Збройних силах України, мета фізичного виховання буде відповідати результату навчання. Тому важливо осмислювати, планувати і здійснювати формування мотивації до занять фізичними вправами систематично і цілеспрямовано.

Мотивація учнів старших класів до захисту України під час занять фізичною культурою в закладах загальної середньої освіти має зайняти пріоритетне місце в освітньому процесі. До зовнішніх чинників формування мотивації учнів нами віднесено: рівень професійної компетентності, кваліфікації та педагогічної майстерності вчителя фізичної культури; методика проведення уроків та їх зміст; матеріально-технічна база навчального закладу та її технічне забезпечення проведення уроків; психологічний клімат на уроках фізичної культури та стиль вчителем проведення уроків.

Для формування мотивації на уроках фізичної культури для підготовки учнів до захисту України нами застосовувалися такі засоби: особистий приклад вчителя фізичної культури; спільна діяльність та взаємодія учителя з

учнями, вибір виду фізичної активності, надання допомоги учням у застосуванні різних методів, форм і засобів фізичної культури; переконання, заохочення; стимулювання до самопізнання тощо. Окрім того, вчитель спільно з кожним учнем, вибирали засоби рухової активності для подальшої фізичної підготовленості та самовдосконалення, контролю за своїм здоров'ям і працездатністю, тобто кожний учень мав свою здоров'язбережувальну та здоров'яфомувальну траєкторію власного удосконалення з врахуванням своїх функціональних можливостей та індивідуальних здібностей.

Висновки. Формування мотивації учнів старших класів закладів загальної середньої освіти до захисту України у процесі уроків фізичної культури є важливим аспектом сучасної системи фізичного виховання. Рівень мотивації учнів суттєво впливає на якість знань, умінь та навичок з фізичної культури, що позитивно впливає на динаміку успішності учнів упродовж навчального року. Удосконалення фізичного виховання учнів старшого віку у закладах загальної середньої освіти має також важливе значення для підготовки учнів до служби у лавах Збройних сил України та захисту суверенітету держави. Мотивація до уроків фізичної культури є комплексом мотивів учня, який орієнтований на набуття високого рівня фізичної підготовленості та працездатності учня.

Перспективи подальших досліджень спрямовані на вивчення динаміки формування мотивації до фізичної активності учнів старших класів.

Література

1. Грибан Г., Ткаченко П., Краснов В. Формування мотивації до занять гирьовим спортом у студентів під час навчально-виховного процесу з фізичного виховання. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць.* Вип. 5 (24). Вінниця: ТОВ «Планер», 2018. С. 38–44.

2. Ільченко В.П., Грибан Г.П. Стан фізичної готовності здобувачів закладів вищої освіти до захисту України. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наук. праць.* За ред. О.В. Тимошенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. Вип. 4 (177) 24. С. 65–69. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).13

3. Калитка С., Ребрина В., Бухвал А., Тарасюк В., Грабовський О. Мотивація підлітків до занять спортом. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. зб. наук. пр.* Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк. 2016. С. 81–86.

4. Кожухівський В. Формування мотивації у дітей шкільного віку до занять фізичною культурою. *Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення.* Харків. 2020. С. 83–87. https://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/article/view/249447

5. Коновальчук Б.Б., Грибан Г.П., Пилипчук П.Б. Формування мотивації до фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання. *Спортивна наука – 2017: зб. наук. пр. III Всеукр. наук.-практ. конф.* Житомир: Вид-во ФОП Євенок О.О. 2017. С. 54–60.

6. Круцевич Т.Ю., Марченко О.Ю. Структура моделі ціннісних орієнтирів індивідуальної фізичної культури школярів різних вікових груп. *Слобожанський наук.-спорт. вісник.* 2018. № 5(67). С. 5–10. https://doi.org/ 10.15391/snsv.2018-5.00

7. Матвієнко І. Формування мотивації школярів до занять фізичною культурою та спортом в закладах загальної середньої освіти. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Наук.-теорет. журнал.* 2020. № 3. С. 81– 85.

8. Семенов С.П. Інноваційні технології як засіб підвищення мотивації учнів на уроках фізичної культури. *Інфор. технол. в освіті.* (2). 2024. С. 78–85.

9. Язловецька О.В. Проблема формування мотивації учнів до занять фізичною культурою у закладах загальної середньої освіти в Україні. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2024. (215). С. 313–318.

10. Teixeira V.H., Carraca E.V., Markland D., Silva M.N., Ryan R.M. (2018). Exercise, physical activity, and self-determination theory: A systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity.* 15(1). P. 1-22.

11. Zimmerman B. J. (2015). Self-regulating learning: Theories, findings, and applications. *In* Handbook of self-regulation *Academic Press*. P. 1-25.

References

1. Hryban G., Tkachenko P., Krasnov V. (2018). Institutio motivationis ad gymnasium caldariorum exercendum inter studentes durante processu scholastico in educatione physica. Corporalis cultus, lusus et sanitas gentis: collectio. of scientia opera Vol. V (XXIV). Vinnytsia: LLC "Planer". P. 38–44.

2. Ilchenko V.P., Griban G.P. (2024). Status physicae praeparationis studiosorum educationis superioris pro Ucraina tuenda est. Acta scientifica Universitatis Civitatis Ucrainae Mykhailo Dragomanov. Series 15. Quaestiones scientificae et paedagogicae physicae culturae (culturae physicae et ludi): collectio. scientiarum opera Sub editoria O.V. Tymoshenko Kyiv: Publishing Domus Mykhailo Dragomanov UDU. Part. 4 (177) 24. P. 65-69.

3. Kalytka S., Rebryna V., Bukhval A., Tarasyuk V., Grabovsky O. (2016). Motiva eleifend ludis ludere. Physica educatio, lusus et cultura sanitatis in societate hodierna. coll. of scientia Ave Europa Orientalis. Universitas nationalis nominata ab Lesia Ucrainka. Luceoriensis. P. 81–86.

4. Kozhukhivskyi V. (2020). Institutio motivationis in schola aetate pueri ad classes educationis physicae. Current problemata educationis physicae diversarum partium hominum. Kharkiv. P. 83-87.

5. Konovalchuk B.B., Griban G.P., Pylypchuk P.B. (2017). Institutio motivationis ad physicam educationem et sanitatem actionis studiosorum superiorum institutorum educationis in processu physicae. Sports Scientia - 2017: collectio. of science Procedings of III Conf. Zhytomyr: Publishing domus FOP Evenok O.O. P. 54-60.

6. Krutsevich T. Yu., Marchenko O. Yu. (2018). Structura exemplaris valoris orientationes singulorum physicarum culturae puerorum in diversis coetibus aetatis. Slobozhanskyi Sports Scientiarum. praeco. No. 5(67). CUM. 5–10.

7. Matvienko I. (2020). Institutio puerorum ad motivationem puerorum ad educationem physicam et lusum exercendum in institutis secundariis educationis. Theoria ac methodi educationis physicae et ludicrae. Acta scientifica et theorica. No. 3. P. 81–85.

8. Semenov S. P. (2024). Technologiae innovativae ut instrumentum augendi studiosorum motivarum in lectionibus physicarum educationis. Informationes technologiae in educatione. (2). P. 78–85.

9. Yazlovetska O.V. (2024). Quaestio de formatione discipulorum motiva ad genera educationis physicae in secundariis institutionibus educationis in Ucraina. Acta. Series: Pedagogicae Scientiae. (215). CUM. 313–318.

10. Teixeira V. H., Carraça E. V., Markland D., Silva M. N., Ryan R. M. (2018). Exercise, physical activity, and self-determination theory: A systematic review. International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 15(1). P. 1-22.

11. Zimmerman B. J. (2015). Self-regulating learning: Theories, findings, and applications. In *Handbook of self-regulation* Academic Press. P. 1-25.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.08(195).15
УДК 378.091.3:796.071.4:[796.011.3+615.83]

Качур Є. Ю.
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізкультурно-спортивної реабілітації та оздоровчого фітнесу
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0003-0848-0515
Мерзлікіна О. А.
кандидатка наук з фізичного виховання та спорту, доцентка,
доцентка кафедри фізкультурно-спортивної реабілітації та оздоровчого фітнесу
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0003-2502-5303
Романова В. І.
кандидатка наук з фізичного виховання і спорту, доцентка, завідувачка
кафедри теорії і методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0079-9855
Будзин В. Р.
доктор наук з державного управління, доцент,
завідувачка кафедри фізкультурно-спортивної реабілітації та спортивної медицини
Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0002-4250-9695
Джуринський П. Б.
доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри фізичного виховання та спорту
Національного університету «Одеська політехніка»
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0003-3102-9124
Бєсєда В. В.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та спорту
Національного університету «Одеська політехніка»
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0003-4262-6629

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНИХ МЕТОДИКАХ АДАПТИВНОГО СПОРТУ

У статті розглянута підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту до застосування технічних засобів у сучасних методиках адаптивного спорту. Підкреслено, що сучасна професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, спеціалізованого реабілітаційного обладнання, тренажерів, апаратів для відновлення рухів, засобів для тренування рівноваги, координації тощо. Підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту **–** *це комплексний процес, що поєднує фундаментальну теоретичну підготовку, практичний досвід, розвиток професійних і особистісних компетентностей, а також орієнтацію на сучасні вимоги сфери фізичної культури, спорту, зокрема сфери адаптивного спорту. Освітній процес включає як теоретичне вивчення принципів роботи технічних засобів, так і практичне їх застосування в адаптивному спорті для різних нозологічних груп. Вказано, що технічні засоби в адаптивному спорті* **– це** *невід'ємна складова сучасних методик тренування, реабілітації та соціальної інтеграції людей з інвалідністю. Їх грамотне використання підвищує ефективність реабілітації, сприяє розвитку фізичних якостей, знижує бар'єри для участі у спорті та забезпечує рівні можливості для всіх учасників. Зазначено, що використання технічних засобів в адаптивному спорті допомагає особам з інвалідністю підвищити функціональну мобільність, психологічну стійкість і повсякденну активність. Технічні засоби дозволяють організувати повноцінний тренувальний і змагальний процес для спортсменів з різними нозологіями, сприяють інклюзії та розширюють*